

Utlåtande Rotel III (Dnr KS 2018/706)

Ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun

Framställan från fastighetsnämnden

Återremiss från kommunfullmäktige den 1 oktober 2018

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Som svar på kommunfullmäktiges återremiss hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. Ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun, enligt bilaga 1-3 till utlåtandet, att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut fått laga kraft antas.
3. Ändring av förslag avseende basmånad för uppräkningsavgift med KPI, enligt vad som framgår i utlåtandet, antas.

Föredragande borgarrådet Dennis Wedin anför följande.

Ärendet

Fastighetsnämnden har enligt uppdrag i budget 2017 tillsammans med bland andra berörda stadsdelar och trafiknämnden sett över de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun – Kfs 2013:25 (torghandelsstadgan). Fastighetsnämnden beslutade den 17 april 2018 att ändra torghandelsstadgan och avgiftsbestämmelserna för torghandel i enlighet med ett förslag från fastighetskontoret. Fastighetsnämnden hemställde också att kommunfullmäktige skulle anta förslagen.

Kommunfullmäktige beslutade den 1 oktober 2018 att återremittera ärendet till fastighetsnämnden, i syfte att en ny bestämmelse om kreditprövning och F-skatt införs i torghandelsstadgan.

Beredning före återremiss

Ärendet har initierats av fastighetsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden genom de föreslagna ändringarna i torgstadgan har genomfört delar av uppdraget och att andra delar återstår. Kontoret förutsätter att återstående delar av uppdraget genomförs under innevarande år. Vad gäller de återstående delarna av uppdraget är det angeläget att nämnderna också lägger vikt vid åtgärder som kan leda till ökad trygghet och trivsel på torgen.

Beredning efter återremiss

Ärendet har beretts av fastighetsnämnden.

Fastighetsnämnden bedömer att en regel om att en kreditprövning sker vid ansökan om torgplats, samt en regel om att sökande av torgplatsen vid ansökan ska vara godkänd för F-skatt kan införas i torghandelsstadgan via en ny paragraf, benämnd 4 b.

Mina synpunkter före återremiss

Genom de föreslagna förändringarna tar vi fortsatta steg för att skapa ett Stockholm för alla. Ett levande Stockholm där torghandeln kan skapa rörelse på torg och inbjudande vistelsemiljöer. I linje med budgeten har hela torgmiljön beaktats i framtagningen av de nya föreskrifterna. Torghandel ges med detta tydligare förutsättningar att verka inom - förändringarna tar avstamp och anpassar regler och utformning så att logistik, framkomlighet och skötsel ska fungera bättre.

Ändringarna i ordningsföreskrifterna beaktar även annan närliggande verksamhet och ger staden bättre möjlighet till effektiv tillsyn utifrån ett uppdaterat regelverk. Detta gör så att torghandeln såväl som omkringliggande verksamheter har goda förutsättningar att bedriva sina respektive aktiviteter.

Mina synpunkter efter återremiss

Torghandel är en viktig del av stadens liv och det är angeläget att denna sköts väl och att staden underlättar småföretagens villkor. De lokala ordningsföreskrifterna är ett centralt verktyg. Det är likaså angeläget att

företagarnas kontakt med stadens företrädare, såväl tjänstemän som politiker, förenklas och utvidgas.

Det är viktigt att staden lägger vikt vid åtgärder som kan leda till ökad trygghet och trivsel vad gäller torghandeln. Här finns mycket att vidareutveckla, avseende såväl utformningen av en enhetlig, städad och snygg torghandel som trygghetsförstärkande åtgärder. För att skapa ytterligare möjligheter till levande torgmiljöer i framtiden, är det viktigt att under kommande år se över ordningsföreskrifterna på så vis att även försäljning av beredd mat möjliggörs.

Idag finns omkring 160 torgplatser på drygt 50 olika salutorg runt om i staden. Dessa erbjuder medborgare och besökare ett stort utbud av varor som till exempel färsk frukt, grönsaker och blommor. De adderar till stadens puls och kan bidra till en mer attraktiv stadsmiljö. Samtidigt är det viktigt att all torghandel bedrivs på ett ordningsamt sätt, och att de kommunala ordningsföreskrifterna är tydliga och enkla att följa. Därför behövs konkreta regler kring kreditprovning och F-skatt i stadens torghandelsstadga.

Bilagor

1. Renskriven torghandelsstadga
2. Torghandelsstadga med ändringar markerade
3. Salutorgskartor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Som svar på kommunfullmäktiges återremiss hänvisas till vad som sägs i utlåtandet.
2. Ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun, enligt bilaga 1-3 till utlåtandet, att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut fått laga kraft antas.
3. Ändring av förslagavseende basmånad för uppräknings av salutorgsavgift med KPI, enligt vad som framgår i utlåtandet, antas.

Stockholm den 27 mars 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Dennis Wedin

Mats Larsson

Remissammanställning

Ärendet

Den översyn av torghandelsstadgan som fastighetsnämnden har gjort har resulterat i ett antal förslag till ändringar i föreskrifterna och ett antal ändringar avseende torgplatserna samt ett förslag till ändrad basmånad för indexuppräknning för salutorgsavgift.

Nämnden rapporterar vidare att den under 2018 tillsammans med trafiknämnden kommer att ta fram förslag på nya salutorg och utreda en ny form för torgupplåtelse.

Ändring av föreskrifterna

Fastighetsnämnden föreslår följande ändringar av föreskrifterna:

- Av hänsyn till boende i närheten av torgplatserna senareläggs ordinarie tid för försäljning med en halv timme om morgnarna, vilket innebär att tiden för att påbörja avlastning av varor som ska säljas ändras till tidigast klockan 07.00.
- Tiden för återställning efter stängning ändras från 45 minuter till en timme.
- Ny uppsägningstid införs. I stället för uppsägning med omedelbar verkan föreslås att uppsägningstiden är kvarvarande kvartal, det vill säga att om en tillståndsinnehavare säger upp sin plats sker ingen återbetalning av erlagd kvartalsavgift för återstoden av det innevarande kvartalet.
- Regeln om förbud för skyltning av varor högre än 1,40 meter över markytan utgår.
- I de fall som fastighetsnämnden tillhandahåller avfallshantering debiteras detta till självkostnadspris.
- För att stoppa oegentligheter med skenöverlåtelse av torgplatstillstånd föreslås att, i stället för två tillsägelser, ska en skriftlig tillsägelse om rättelse räckas innan platsen är förverkad.
- Paragrafen om krav på sökande stryks i sin helhet på grund av beslut av länsstyrelsen den 15 januari 2014, som upphävde paragrafen då de ansåg att den var i strid med ordningslagen.

Ändring av torgplatser

Salutorgen preciseras i föreskrifterna (2§) och i kartbilagor till föreskrifterna. Fastighetsnämnden föreslår följande ändringar efter samråd med berörda stadsdelsnämnder och trafiknämnden:

- Salutorgsplatsen vid Ropsten avslutas, då torghandeln inte har fungerat.
- Salutorgsplats Odenplan återupptas efter ombyggnation av platsen.
- Ett flertal ändringar till följd av namnändrade torg och platser samt justerade lägen.
- Hötorget minskar med sex enkelplatser för att öka framkomligheten, främst till Konserthuset och dess entré.

Ändring av basmånad för indexuppräknig

Fastighetsnämnden föreslår att basmånad vid indexuppräknig av torghandelns avgifter ändras från augusti till maj för att kunna tillhandahålla underlag för beslut i ett tidigare skede.

Kommunfullmäktige beslutade den 1 oktober 2018 att återremittera ärendet till fastighetsnämnden, i syfte att en ny bestämmelse om kreditprövning och F-skatt införs i torghandelsstadgan.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 april 2018 följande.

1. Fastighetsnämnden beslutar att för egen del godkänna fastighetskontorets förslag till ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun.
2. Fastighetsnämnden beslutar att hemställa att kommunfullmäktige antar fastighetskontorets förslag till ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.
3. Fastighetsnämnden beslutar att för egen del godkänna fastighetskontorets förslag till ändring avseende basmånad för uppräknig av salutorgsavgift med KPI.
4. Fastighetsnämnden beslutar att hemställa att kommunfullmäktige antar fastighetskontorets förslag till ändring avseende basmånad för uppräknig av salutorgsavgift med KPI.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Fastighetsnämnden är ansvarig för upplåtelse och tillsyn av stadens torgplatser enligt lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun – Kfs2013:25 (torghandelsstadgan). Tillstånd om torgplats på salutorg är ett kommunalt beslut som utgör myndighetsutövning. Ett sådant beslut kan återkallas av kommunen.

För användning av salutorg har kommunen rätt enligt lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m. m. att ta ut avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

I budget 2017 fick kontoret uppdrag att tillsammans med trafikkontoret se över torghandelsstadgan, samt utreda hur regelverket kan underlätta för torghandel på flera torg, öka nyttjandegraden på torgen samt skapa fler arbetstillfällen.

Mål och syfte

Målet med ärendet är att justera torghandelsstadgarna samt uppdatera med aktuella torgplatser på befintliga salutorg.

Fastighetskontoret arbetar aktivt med att utveckla tillsynen av salutorgen samt följa upp att ordningsstadgan efterlevs för bevarad trygghet kring dessa platser.

Kontoret kommer under 2018 tillsammans med trafikkontoret ta fram förslag på eventuellt nya salutorg samt utreda ny form för torgupplåtelse.

Åtgärder torghandelsstadgan

Ett antal torg har namnjusterats som Karlaplan till Gösta Bohmans Plats, Hökarängsplan till David Helldéns torg och Älvsjö stationsplan till Älvsjö torg.

På tre torg har torgplatser fått ny placering. David Helldéns torg efter önskemål från Farsta stadsdelsförvaltning för att möjliggöra deras populära sommaruppträdande på torget. I Husby har en ny plats tagits fram tillsammans med Svenska Bostäder utifrån en feministisk stadsplanering i samband med deras upprustning av centrum.

Bredängstorget flyttas tillbaka till sin gamla plats då planerade satsningar på nuvarande plats inte genomfördes.

En salutorgsplats vid Måsholmstorget utgår då staden inte längre är markägare efter Skärholmens centrums försäljning.

En salutorgsplats har avslutats, Ropsten, där torghandeln inte har fungerat trots många försök.

Därutöver har 14 torg har justerats i läge för att överensstämja med verklig placering: Blackebergs centrum, Hässelby torg, Högdalsplan, Hökarängsplan (David Helldéns torg), Kungsholmstorg, Lagaplan, Lumatorget, Norrmalmstorg, Skärholmstorget, Spelbomskans torg, Stieg Trenters torg, Tjärhovsplan, Västertorps torg samt Årsta torg.

Hötorget har minskats med sex enkelplatser för att öka framkomligheten främst till Konserthuset och dess entré.

Därutöver har följande förändringar föreslagits i ordningsföreskrifterna:

- Sedan 2013 har innehavaren haft rätt att säga upp sin upplåtelse på dagen och få återbetalt kvarvarande avgift. Kontoret föreslår, att uppsägningstiden är innevarande kvartalsperiod vilket innebär att inga återbetalningar av erlagd kvartalsavgift sker. Detta ger även lättnader i det administrativa arbetet.

- Paragraf om krav på sökande stryks i sin helhet på grund av beslut av länsstyrelsen 2014-01-15. Länsstyrelsen upphävde paragrafen då de ansåg att den var i strid med ordningslagen.

- En justering av tider för försäljning samt för lastning och avlastning motiveras av miljöbalkens paragraf om buller för boende.

- Torgståndens utformning justeras genom att regeln för skyltning av varor 1.40 meter över markytan utgår. Vid användning av gasol, diesel, bensin och andra brandfarliga ämnen ska lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande förordning följas.

- På de platser fastighetsnämnden tillhandhåller avfallshantering eller elektricitet debiteras tillståndsinnehavaren nämndens självkostnad. Självkostnad för avfallshantering har tillkommit.

- Enligt torghandelsstadgan är det förbjudet för en tillståndsinnehavare att överlåta sitt tillstånd eller göra en andrahandsupplåtelse. För att stoppa oegentligheter med skenöverlåtelse föreslås att en skriftlig tillsägelse om rättelse räcker innan platsen är förverkad. I överträdelse mot övriga paragrafer gäller som tidigare två skriftliga tillsägelser om rättelse.

Åtgärdsplan avgiftsbeslut

Tidigare avgiftsbeslut återfinns i kommunfullmäktiges budget för 2014, bilaga 12.1. I beslutet gällande avgiften gäller augusti månad som bastal för indexuppräknningen. Då kontoret inte hinner få KPI för augusti när budgetunderlaget för nästkommande år ska fastställas föreslås maj månad som bastal.

Tidsplan

Förändringar i ordningsföreskrifterna ska efter godkännande i kommunfullmäktige anmälas till länsstyrelsen i Stockholm. Samråd

De föreslagna förändringarna gällande salutorgplaceringar, avveckling av salutorgplatser, namnändringar med mera har tagits fram i dialog med stadsdelsförvaltningar och trafikkontoret.

Beredning före återremiss

Ärendet har initierats av fastighetsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2018 beskrivs visionen om Ett Stockholm som håller samman bland annat med att Stockholm ska vara en stad som sjuder av liv och rörelse i alla stadens delar. I budgeten konstateras att många torg, inte minst i ytterstaden, har potential att utvecklas till levande mötesplatser. I budgeten återfinns också inriktningsmålet att fler personer ska försörja sig själva.

Vidare framgår att fastighetsnämnden ska utveckla arbetet med torghandelsplatser och sträva efter fler tillfälliga upplåtelse. I arbetet ska torgmiljön beaktas. Logistik, framkomlighet och skötsel ska beaktas i planeringen så att omkringliggande verksamheters behov beaktas och torgen sammantaget upplevs som trivsamma och trygga vistelsemiljöer. Nämnden ska aktivt följa upp att såväl torghandeln som omkringliggande verksamheter har goda förutsättningar att bedriva sina respektive verksamheter.

Stadsledningskontoret anser att en väl fungerande torghandel bidrar till förverkligandet av visionen om ett Stockholm för alla genom att locka människor till att vistas på ett annars kanske öde torg.

Stadsledningskontoret anser att de föreslagna ändringarna i torgstadgan är väl motiverade och bör leda till en förbättrad relation mellan näringsidkarna och verksamheterna runt om Hötorget och till boende i närheten av salutorg i allmänhet samt att nämnden ges bättre förutsättningar att bedriva tillsyn och att dess administrativa rutiner förenklas. Justeringar av torgplatserna i föreskrifter och kartbilagor är nödvändiga för nämndens möjlighet att bedriva effektiv tillsyn, som måste baseras på ett uppdaterat och aktuellt regelverk.

Stadsledningskontoret anser att fastighetsnämnden behöver förstärka tillsynen av regelefterlevnaden för att de positiva effekterna av torghandeln ska realiseras. Även samarbetet med trafiknämnden i fråga om godtagbar gestaltning av salustånden behöver utvecklas.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden genom de föreslagna ändringarna i torgstadgan har genomfört delar av uppdraget och att andra delar återstår. Kontoret förutsätter att återstående delar av uppdraget genomförs under innevarande år, vilket också syns vara nämndens avsikt. Vad gäller de återstående delarna av uppdraget är det angeläget att nämnderna också lägger vikt vid åtgärder som kan leda till ökad trygghet och trivsel på torgen. Exempelvis kan fastighetsnämnden verka för en utvecklad samverkan med tillståndshavarna med syftet att höja kvaliteten på utformningen av försäljningsstånden. För fastighetsnämnden bör det vara en målsättning att ett förbättrat samarbete med tillståndshavarna ska leda till en ökning av servicenivån som återspeglas i Nöjd-Kund-Index.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun i enlighet med fastighetsnämndens förslag, bilaga 1 med tillhörande kartbilagor för salutorgsytor, att gälla från och med att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokollet för de beslutade föreskrifterna har justerats.

Stadsledningskontoret anser att en ändring av basmånad för indexuppräknningen av torghandelns avgifter, från augusti till maj, kan är rimlig att genomföra. Ändringen kommer att förenkla stadsledningskontorets arbete med att ta fram underlag för kommunfullmäktiges beslut om taxan, vilket sker i samband med fastställande av budget. Under förutsättningen att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget kommer den nya basmånaden att användas i samband med upprättande av budget 2019.

Beredning efter återremiss

Ärendet har beretts av fastighetsnämnden.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 december 2018 följande.

1. Fastighetsnämnden beslutar att för egen del godkänna fastighetskontorets förslag till ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun.
2. Fastighetsnämnden hemställer att kommunfullmäktige antar fastighetskontorets förslag till ändringar i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut fått laga kraft.
3. Fastighetsnämnden beslutar att för egen del godkänna fastighetskontorets förslag till ändring avseende basmånad för uppräkningsavgift med KPI.
4. Fastighetsnämnden hemställer att kommunfullmäktige antar fastighetskontorets förslag till ändring avseende basmånad för uppräkningsavgift med KPI.
5. Fastighetsnämnden godkänner fastighetskontorets svar på återremissen från kommunfullmäktige. Som svar på kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss hänvisas till vad som sägs i fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 december 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret har enligt uppdrag i budget 2017 tillsammans med bland andra berörda stadsdelar och trafikkontoret sett över de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun – Kfs 2013:25 (torghandelsstadgan). Fastighetsnämnden beslutade den 17 april 2018 att ändra torghandelsstadgan och avgiftsbestämmelserna för torghandel i enlighet med ett förslag från fastighetskontoret. Fastighetsnämnden hemställde också att kommunfullmäktige skulle anta förslagen.

Kommunfullmäktige beslutade den 1 oktober 2018 att återremittera ärendet till fastighetsnämnden. Kommunfullmäktige föreslår i återremissen att en ny bestämmelse ska införas i torghandelsstadgan. Fastighetskontoret redogör för rättsläget och konstaterar att det finns en viss risk att länsstyrelsen skulle komma att upphäva den föreslagna bestämmelsen. I övrigt föreslår fastighetskontoret att fastighetsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta det ursprungliga förslaget från den 17 april 2018.

Utlåtande om avgiftsbeslut för upplåtelse av torgplats

För användning av salutorg har kommunen rätt enligt *lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats m.m.* att ta ut avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Tidigare avgiftsbeslut återfinns i kommunfullmäktiges budget för 2014, bilaga 12.1. I beslutet gällande avgift gäller augusti månad som basmånad för indexuppräknningen. Då kontoret inte hinner få KPI för augusti när budgetunderlaget för nästkommande år ska fastställas föreslås maj månad som basmånad för indexuppräknningen.

Utlåtande angående torghandelsstadgan

Bakgrund

I budget 2017 fick fastighetskontoret i uppdrag att tillsammans med trafikkontoret se över torghandelsstadgan samt utreda hur regelverket kan underlätta för torghandel på fler torg, öka nyttjandegraden på torgen samt skapa fler arbetstillfällen. Fastighetskontoret har tillsammans med bland andra berörda stadsdelar och trafikkontoret sett över torghandelsstadgan.

Fastighetsnämnden beslutade den 17 april 2018 att i enlighet med ett förslag från fastighetskontoret ändra torghandelsstadgan och avgiftsbestämmelserna för torghandel. Fastighetsnämnden hemställde också att kommunfullmäktige skulle anta förslagen. Kommunfullmäktige beslutade den 1 oktober 2018 att återremittera ärendet till fastighetsnämnden. Kommunfullmäktige föreslår i återremissen att en ny bestämmelse ska införas i torghandelsstadgan. Förslaget i återremissen behandlas sist i detta tjänsteutlåtande.

Mål och syfte

Målet med ärendet är att justera torghandelsstadgarna samt uppdatera med aktuella torgplatser på befintliga salutorg. Fastighetskontoret arbetar aktivt med att utveckla tillsynen av salutorgen samt följa upp att ordningsstadgan efterlevs för bevarad trygghet kring dessa platser. Kontoret kommer under 2018 tillsammans med trafikkontoret att ta fram förslag på eventuellt nya salutorg samt utreda ny form för torgupplåtelse.

Förändringar avseende torgplatser

Fastighetsnämnden är ansvarig för upplåtelse och tillsyn av stadens torgplatser enligt torghandelsstadgan.

Ett antal torg har namnjusterats som Karlaplan till Gösta Bohmans Plats, Hökarängsplan till David Helldéns torg och Älvsjö stationsplan till Älvsjö torg.

På tre torg har torgplatser fått ny placering. David Helldéns torg efter önskemål från Farsta stadsdelsförvaltning för att möjliggöra deras populära sommaruppträdande. I Husby har en ny plats tagits fram tillsammans med Svenska Bostäder utifrån en feministisk stadsplanering i samband med deras upprustning av centrum.

Bredängstorget flyttas tillbaka till sin gamla plats då planerade satsningar på nuvarande plats inte genomfördes.

En salutorgsplats vid Måsholmstorget tas bort då staden inte längre är markägare efter Skärholmens centrums försäljning

En salutorgsplats har avslutats, Ropsten, där torghandeln inte har fungerat trots många försök.

Därutöver har 14 torg justerats i läge för att överensstämja med verklig placering: Blackebergs centrum, Hässelby torg, Högdalplan, Hökarängsplan (David Helldéns torg), Kungsholmstorg, Lagaplan, Lumatorget, Norrmalmstorg, Skärholmstorget, Spelbomskans torg, Stieg Trenters torg, Tjärhovsplan, Västertorps torg samt Årsta torg.

Hötorget har minskats med sex enkelplatser för att öka framkomligheten främst till Konserthuset och dess entré.

Samråd

De föreslagna förändringarna gällande salutorgplaceringar, avveckling av salutorgplatser, namnändringar med mera har tagits fram i dialog med stadsdelsförvaltningar och trafikkontoret.

Övriga förändringar i torghandelsstadgan

Sedan 2013 har innehavaren haft rätt att säga upp sin upplåtelse på dagen och få kvarvarande avgift återbetald. Kontoret föreslår, att uppsägningstiden är kvarvarande kvartalsperiod, vilket innebär att inga återbetalningar av erlagd kvartalsavgift sker. Detta ger även lättnader i det administrativa arbetet.

En justering av tider för försäljning samt för lastning och avlastning motiveras av miljöbalkens paragraf om buller för boende. Torgståndens utformning justeras genom att regeln för skyltning av varor 1,40 meter över markytan utgår. Vid användning av gasol, diesel, bensin och andra brandfarliga ämnen ska lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande förordning följas.

På de platser fastighetsnämnden tillhandhåller avfallshantering eller elektricitet debiteras tillståndsinnehavaren nämndens självkostnad. Självkostnad för avfallshantering har tillkommit.

Enligt torghandelsstadgan är det förbjudet för en tillståndsinnehavare att överlåta sitt tillstånd eller göra en andrahandsupplåtelse. För att stoppa oegentligheter med skenöverlåtelse föreslås att en tillsägelse om rättelse räcker innan platsen omedelbart återkallas. I överträdelse mot övriga paragrafer gäller som tidigare två tillsägelser om rättelse.

Återremiss avseende torghandelsstadgan

Rättslig reglering

Enligt 3:8 ordningslagen (OL) får en kommun efter regeringens bemyndigande meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Regeringen har i förordningen (1993:1617) gett Sveriges kommuner rätt att meddela sådana föreskrifter.

Enligt 3:12 OL får föreskrifter enligt 3:8 OL inte angå förhållanden som är reglerade i OL eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Enligt 3:13 OL ska kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva föreskrifter som avses ibland annat 3:8 OL omedelbart anmälas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot denna lag. Länsstyrelsens beslut om upphävande ska fattas inom tre veckor från den dag kommunens beslut anmälts till länsstyrelsen.

Av förarbetena till ordningslagen framgår att det är önskvärt att begränsa de lokala föreskrifterna. När lokala föreskrifter utarbetas måste föreskriften:

- falla inom kommunens kompetensområde
- uppfylla ett verkligt behov
- angå förhållanden som inte regleras i något annat sammanhang och
- inte står i strid med lag eller någon annan författning.

Inom EU gäller fri rörlighet för tjänster. För att tydliggöra den fria rörligheten för tjänster har EU beslutat om ett tjänstedirektiv (2006/123/EG). EU:s tjänstedirektiv syftar till att få tjänstehandeln i EU att fungera bättre genom att regelverken i de olika EU-länderna blir mer förutsägbara. Direktivet genomfördes i svensk rätt genom lagen och förordningen om tjänster på den inre marknaden.

På kommunal nivå är det varje kommuns ansvar att själv se över sina regler och se till att de stämmer överens med lagen om tjänster på den inre marknaden (tjänstelagen) och tjänstedirektivet. Regler och krav som inte gör det bör ändras eller tas bort. I dessa författningar nämns ett antal grundläggande EU-rättsliga principer såsom icke-diskriminering, nödvändighet och proportionalitet. Tjänster som torghandel omfattas av direktivet och tjänstelagen.

Tidigare beslut om krav för att erhålla torgplats

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2013 om nya lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i kommunen (torghandelsstadgan) – Kfs 2013:25. Bland annat infördes följande bestämmelse i torghandelsstadgan:

7 § Krav på sökande

Endast fysiska personer kan ansöka om och erhålla tillstånd för torgplats på salutorg.

För att säkerställa att sökande har förmåga att erlägga den årliga avgiften ska fastighetsnämnden avslå ansökningar om:

- 1. sökanden har skatteskulder eller inte fullgjort sina åliggande avseende socialförsäkringsavgifter,*
- 2. sökanden är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,*
- 3. sökanden genom lagakraftvunnen dom under de senaste fem åren är dömd för ekonomisk brottslighet eller annan relevant brottslighet,*
- 4. sökanden är på obestånd eller föremål för ansökan om konkurs eller de senaste tre åren varit i konkurs eller på obestånd eller sökanden föregående år har fått sitt tillstånd återkallat.*

För att kunna bedöma ansökningarna kan fastighetsnämnden dels göra en kreditprövning, dels begära att en sökande visar att det inte finns någon grund för att avslå en ansökan med stöd av punkterna 1-4.

Länsstyrelsen i Stockholm beslutade den 15 januari 2014 att upphäva den ovan citerade paragrafen. När länsstyrelsens beslut fått laga kraft upphörde paragrafen att gälla och den har inte tillämpats av fastighetsnämnden efter det.

Länsstyrelsen angav i beslutet att den aktuella paragrafen ansågs syfta till att säkerställa att sökande har förmåga att erlägga den årliga avgiften och inte till att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Enligt länsstyrelsens bedömning behövs inte föreskriften för att upprätthålla den allmänna ordningen. Bestämmelsens lydelse innebar också enligt länsstyrelsen ett onödigt tvång på allmänheten och en obefogad inskränkning i den enskildes frihet. Länsstyrelsen beslutade därför att den skulle upphävas. Stockholms kommun överklagade inte länsstyrelsens beslut.

Återremissens innehåll

I återremissen föreslås att en ny bestämmelse ska införas i torghandelsstadgan med följande lydelse: *Stockholms kommun förbehåller sig rätten att ta sedvanlig kreditupplysning. Innehavaren av saluplatsen ska vid kontraktsskrivandet vara godkänd för F-skatt.*

Därefter anförs bland annat följande: *För oss är det självklart att en sådan föreskrift (syftar på den av länsstyrelsen upphävda paragraf 7) ska finnas med i stadens föreskrifter... Den ska dock inte kopplas till sökandens förmåga att betala avgiften, som i den paragraf 7, som nu föreslås utgå helt, utan till att staden kräver att näringsidkare ska bedriva sin verksamhet utifrån de skatteregler för näringsverksamhet som gäller...En paragraf med lydelsen att Stockholms kommun förbehåller sig rätten att ta sedvanlig kreditupplysning. Innehavaren av saluplatsen ska vid kontraktsskrivandet vara godkänd för F-skatt är enligt vår uppfattning nödvändig och skulle inte heller upphävas av länsstyrelsen.*

Fastighetskontorets bedömning avseende förslaget i återremissen

Möjlighet att införa den föreslagna regeln på en lägre nivå i organisationen

Som anförts ovan kringgärdas kommunala ordningsföreskrifter som beslutas av kommunfullmäktige av ett antal begränsningar i ordningslagen och i tjänstelagen. Fråga är om den typ av regler som kommunfullmäktige föreslår i återremissen är möjliga att reglera på en lägre nivå i organisationen, såsom exempelvis genom tillämpningsregler antagna av fastighetsnämnden.

Fastighetskontoret bedömer att det saknas lagstöd för en sådan reglering. Detta då det torde röra sig om ett ärende av principiell art enligt kommunallagen som måste beslutas av kommunfullmäktige. Det finns också exempel i rättspraxis att kommunfullmäktige inte får uppdra till ett lägre organ inom kommunen att meddela tillämpningsanvisningar till en torghandelsstadga. Återstår därför att pröva om förslaget i återremissen kan införas i torghandelsstadgan.

Kreditprövning

I återremissen föreslår kommunfullmäktige att staden vid ansökan om torgplats ska förbehålla sig rätten att ta göra en sedvanlig kreditupplysning. Den tidigare föreslagna paragraf sju, vilken upphävdes av länsstyrelsen innefattade också ett krav om kreditupplysning.

Paragraf sju var relativt omfattande och innehöll en rad krav på sökande förutom att en kreditprövning skulle ske, se ovan. Länsstyrelsen fann att: ”bestämmelsen var avfattad på ett sådant sätt att den enligt länsstyrelsens bedömning i förhållande till nuvarande ordning med en mer obunden prövning kan sägas innebära ett onödigt tvång på allmänheten eller en obefogad inskränkning i den enskildes frihet”.

Enligt fastighetskontorets bedömning kan en mer begränsad regel om exempelvis kreditprövning införas i torghandelsstadgan. Förslagsvis genom att den införs i en ny paragraf benämnd 4 b i torghandelsstadgan och får följande lydelse: ”Vid ansökan om torgplats sker en kreditprövning”. Det finns givetvis en risk att länsstyrelsen finner att denna regel utgör ett onödigt tvång eller en inskränkning i den enskildes frihet.

Skälen för att införa en sådan regel är följande. Det är rimligt att staden kan göra en kreditkontroll av de som ansöker om en torgplats på offentlig plats. Staden har enligt den s.k. avgiftslagen rätt att ta ut en avgift för upplåtelse av mark på offentlig plats. Kommunfullmäktige har fastställt en taxa för detta. Taxan gäller lika för alla och avgift enligt taxan ska också erläggas av alla som erhållit plats. Det vore olämpligt att staden upplåter offentlig plats under ett helt år utan att göra en kontroll om den sökande har möjlighet att erlägga avgiften under upplåtelseåret. Särskilt om de kan finnas en annan sökande som blivit utan torgplats.

F-skattsedel

I återremissen föreslår kommunfullmäktige att sökanden vid ansökan om torgplats ska vara godkänd för F-skatt. Den av länsstyrelsen tidigare upphävda paragraf sju innehöll

ett krav på sökanden, som delvis motsvarar de krav som gäller vid utfärdande av F-skattsedel.

Paragraf sju var relativt omfattande och innehöll en rad krav på sökande, se ovan. Länsstyrelsen fann att: ”bestämmelsen var avfattad på ett sådant sätt att den enligt länsstyrelsens bedömning i förhållande till nuvarande ordning med en mer obunden prövning kan sägas innebära ett onödigt tvång på allmänheten eller en obefogad inskränkning i den enskildes frihet”.

Kommunfullmäktiges förslag är att en mer begränsad regel ska kunna införas i torghandelsstadgan. Förslagsvis genom ett tillägg i torghandelsstadgan enligt följande: *Innehavaren av saluplatsen ska vid kontraktsskrivandet vara godkänd för F-skatt.*

Upplåtande av torgplats sker dock inte genom kontraktsskrivning utan utgör myndighetsutövning där fastighetsnämnden fattar ett beslut. Förslaget bör därför istället avfattas enligt följande: *Sökande av torgplatsen ska vid ansökan vara godkänd för F-skatt.* Lämpligen införs regeln i en ny paragraf benämnd 4 b. Det finns en risk att länsstyrelsen finner att även denna regel utgör ett onödigt tvång eller en inskränkning i den enskildes frihet. Det kan dock inte anses innebära ett onödigt tvång att den som avser att bedriva torghandel på kommunal mark uppfyller något som är vanligt förekommande inom kommersiell verksamhet.

Tidsplan

Förändringar i torghandelsstadgan ska efter beslut i kommunfullmäktige anmälas till Länsstyrelsen i Stockholms län.